

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ КҮЖӘКӘ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

423734, Күжәкә авылы, Совет урамы,
28 нче йорт.Тел.3-44-48

СОВЕТ КУЗЯКИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

423734, село Кузякино, улица
Советская,
дом 28.Тел.3-44-48

КАРАР
№7

РЕШЕНИЕ
от 12 апреля 2021 года

Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл жирлегендә инициатив проектларны
гамәлгә ашыру тәртибе турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 74 һәм 86 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьялары нигезендә, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл жирлегендә яшәүчеләрнең инициатив проектларда катнашуын активлаштыру максатында, Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы «Күжәкә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл жирлегендә инициатив проектларны гамәлгә ашыру тәртибен кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында «Күжәкә авыл жирлеге» бүлегендә урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Совет Рәисе, Күжәкә
авыл жирлеге башлыгы

И.Н.Мусин

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Күжәкә авыл җирлеге
Советы карарына 12.04.2021 ел,
№1-5 кушымта

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы
Күжәкә авыл җирлегендә инициатив проектларны
тәкъдим итү, кертү, фикер алышу һәм карау тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1нче статья. Әлеге тәртипне җайга салу предметы

1. Әлеге тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - җирлек Уставы) нигезендә, инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйлә рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйлә мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты белән һәм Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл җирлеге Советының алар нигезендә кабул ителгән карарлары белән башкасы каралмаган булса, кулланылмый.

2 нче статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигендә, әлеге тәртиптә Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Күжәкә авыл җирлеге халкының (алга таба - җирлек) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү аңлашыла.

2. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мөһүмәтларны алырга тиеш:

- 1) җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;
- 2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

- 6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
- 7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчалардан файдалану күздә тотылган очракта, жирлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтмә;
- 8) әлеге тәртипнең 3 статьясы нигезендә, жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен күрсәтү;

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карары буенча график һәм (яисә) таблица материаллары кушымта итеп бирелергә мөмкин. Проектны тасвирлауның якинча формасы һәм аны тутыру буенча рекомендацияләр жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3 нче статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар жирлек халык мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

- күпфатирлы йортның подъезды;
- күпфатирлы йорт;
- күпфатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- торак микрорайоны;
- торак микрорайоннар төркеме;
- торак пункты;
- торак пунктлар төркеме;
- жирлек;

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү һәм (яки) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында жирлек башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) жирлек территориясен өлешлەرگә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар жирлек территориясенә (округ) тиешле өлеш чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм тикшерү
4 нче статья. Проектның инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү турындагы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) Жирлек территориясендә яшәүче, уналты яшькә житкән, кимендә ун граждан булган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пунктының старостасы;

4) җирле иҗтимагый берләшмәләр яисә иҗтимагый берләшмәләрнең җирле бүлекчәләре, башлангыч профсоюз оешмалары, торак милекчәләре ширкәтләре, бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган ширкәтләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

1) инициатив проект әзерлиләр;

2) инициатив проект турында фикер алышуну оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданныр фикерен ачыклауну тәэмин ителәр;

3) җирлек башкарма комитетына инициатив проект кертәләр;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруну контрольдә тотуда катнашалар;

5) башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актларда билгеләнгән вазыйфаларны үтиләр.

3. Инициатив төркем тәзү һәм аның әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү, беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль иҗтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль иҗтимагый үзидарә Уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар иҗтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 нче статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклау

1. Инициатив проект, инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган җирлек халкы яисә аның бер өлешенең халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы гражданнырның инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауну оештыра:

- гражданныр җыенында инициатив проектны карау;

- гражданныр җыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль иҗтимагый иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданныр җыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;

- гражданнырдан сораштыру үткөрү;

- инициатив проектка ярдәм итү өчен гражданныр имзаларын җыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнырның фикерен ачыклаунуң берничә төрәннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 нчы статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданныр җыены

1. Инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыены (алга таба - жыен) проект инициаторы мөрәжәгәте нигезендә жирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Жыен үткәру турында проект инициаторының мөрәжәгатендә түбәндәгеләр күрсәтелә: - проект инициаторы турында мәгълүмат (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, яшәу яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чара проектының башка инициаторының исеме һәм аның урнашу урыны);

- инициатив проект турында мәгълүмат;

- инициатив проектны күрсәтү мәсьәләләре буенча жирлекнең башкарма комитеты белән үзара хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры;

- жыенны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Жыен жирлек Уставы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4. Жыен үткәру турында берничә үтенеч кәргән очракта, бер жыенда берничә инициатив проект каралырга мөмкин.

7 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш авыл жирлеге территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәреләргә мөмкин.

3. Жыелышта уналты яшкә житкән, тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәреләргә мөмкин:

1) Турыдан-туры формада - көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның бердәм булу формасында;

2) Турыдан-туры һәм читтән торып - көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мәсьәләләре буенча турыдан-туры фикер алышу мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә - шулай ук халыкның карарларын билгеләнгән срокта яисә жыелыш үткәру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән адрес буенча яисә <http://aktanysh.tatarstan.ru> сайты кулланып тавыш бирү мөмкинлеген күздә тоткан рәвештә түбәндәгә формада - «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.

5. Бер жыелышта берничә инициатив проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәру буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Жирлек башкарма комитеты проект инициаторына жыелышны үткөрүдө ярдөм итө, шул исәптән аны үткөрү өчөн бушлай бина бирә. Жирлек башкарма комитеты карары белән жыелышлар үткөрү өчөн бирелә торган бүлмәләр исемлеге билгеләнергә мөмкин.

8. Жыелыш 25 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санала.

8 нче статья. Жыелыш үткөрүгә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының карарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- фикер алышу өчөн жыелыш үткәрелә торган инициатив проект;
- жыелышны үткөрү формасы (турыдан-туры яки турыдан-туры-читтән торып);
- жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны турыдан-туры-читтән торып үткөрү очрагында - халык тавыш бирүләрен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелыш турыдан-туры-читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урыны яисә адресы, яки тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчөн махсуслаштырылган сайттан файдалану турында карар;
- жыелышта катнашучыларның яки жыелышны турыдан-туры-читтән торып үткөрү очрагында көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланган саны;
- жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә, аны үткөрү турында хәбәр итү ысуллары;

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткөрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә жиберә.

3. Жыелыш үткөрү турындагы хәбәрнамәдә күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яисә торы урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);
- әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;
- жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.
- жыелышны үткөрүдә ярдөм итү, шул исәптән жыелышны үткөрү өчөн бина бирү (жыелышны турыдан-туры, читтән торып үткөрү очрагында турыдан-туры фикер алышу) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык тавыш бирү өчөн махсус сайттан файдалану турында үтенеч;

4. Жыелышны уздыру турындагы хәбәрнамәгә проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткөрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны үткөрү өчен бина бирү турындагы үтенеч булганда, жирлек башкарма комитеты хәбәрнамә кәргән көннән өч көн эчендә проект инициаторына бина бирү мөмкинлегенә турында хәбәр итә яки жыелыш үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.

6. Жирлек башкарма комитеты жыелыш үткөрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, жирлекнең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә яисә махсулаштырылган сайтта: - жыелыш үткөрү турында хәбәр алынган көннән соң өч көн эчендә; - проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча, жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән урнаштыра.

7. Жирлекнең башкарма комитеты, жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хоуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында жирлек башкарма комитеты алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 нчы статья. Жыелышны турыдан-туры формада үткөрү тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана торган форма буенча исемлек төзү белән жыелышта катнашкан гражданның теркәүне тәэмин итә. Жыелышта катнашкан гражданның исемлегенә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибендәгә сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавышка куя, тавыш бирү нәтижеләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижеләре күрсәтелә. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе кул куя.

6. Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- жыелышны үткөрү урынын һәм вакытын;
- жыелышта катнашкан гражданның саны;

- яшәу урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар.

10 нчы статья. Жыелышны турыдан-туры, читтән торып үткәру тәртибе

1. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләрне турыдан-туры карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү әлегә тәртипнең 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелыш үткәру турындагы хәбәрдә күрсәтелгән урынга яисә адрес буенча тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча язма формада рәсмиләштерелгән карарны жибәрергә хоуклы. Карарның якинча формасы жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Турыдан-туры, һәм читтән торып үткәрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жыелыш турыдан-туры һәм читтән торып уздырылган очракта, махсуслаштырылган сайттан файдаланып, жыелыш үткәру һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларның тавыш бирү турында хәбәр урнаштырылган очракта, көн тәртибе мәсьәләләре буенча әлегә сайтта уздырыла.

5. Жыелышның махсуслаштырылган сайты кулланып жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәучеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла, шәхсән көн тәртибендәгә һәр мәсьәлә буенча «риза», «каршы» яки «тоткарландым» дигән формулировкалар белән белдерелгән көн тәртибенең һәр мәсьәләсе буенча карар күрсәтү юлы белән электрон формада башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып, тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр, электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты белән, тәмамлану датасы һәм вакыты тәмамланганчы, тәнәфессез үткәрелә.

6. Махсус сайтны кулланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң, бер көн эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсен, жирлек башкарма комитеты проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң, өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешедән «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сорашып белешү юлы белән яисә махсуслаштырылган сайт кулланып, секретарь жыелыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

9. Турыдан-туры һәм читтән торып уздырыла торган жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- Турыдан-туры фикер алышу урыны һәм вакыты;
- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану вакыты;
- жыелышта катнашкан гражданның саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, турыдан-туры фикер алышудагы чыгышларның эчтәлегә;
- көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

11 нче статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясен үткөрү

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган, 16 яшькә җиткән кешеләр саны 1000 кешедән артып китсә, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе (алга таба - конференция) үткәрелергә мөмкин.

2. Конференция әлеге тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып үткәрелә.

3. Конференцияне үткөрү турында проект инициаторы карарында, әлеге тәртипнең 8 статьясындагы 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

- 16 яшькә җиткән, территориядә яшәүче 100 кешедән 1 делегаттан да ким булмаган сайлау өчен вәкилләк нормасы; - делегатларны сайлау өчен жыелышлар уздыру сроклары һәм тәртибе.

4. Конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлеш булып делегатлар сайлау турында жыелыш беркетмәләре тора.

12 нче статья. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен гражданның имзаларын җыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданның имзаларын җыю (алга таба - имзалар җыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертеп, 25 кешедән дә ким булмашка тиеш.

3. Имзалар җыю түбәндәге тәртиптә башкарыла:

- Имзалар, аларны имза кәгазенә кертү юлы белән җыела, аның формасы җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана;
- имза кәгазендә имзалар җыюны гамәлгә ашыручы инициатив проект күрсәтелә;
- имза кәгазендә яшәүченең имзасы һәм аны кертү датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кую кәгазендә куела торган кулланучы турында белешмәләр, имзалар җыючы зат үтенече буенча, кул кую кәгазенә кертелергә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандаш куллану рәхсәт ителми;
- яшәүче бер үк инициатив проектны яклап бер генә тапкыр имза куюрга хокуклы;

- һәр язылу кәгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланьрга тиеш. Имза салу кәгазен раслаганда, имзалар жыючы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;
- имзалар жыйганда, имза кәгазенең алгы һәм арткы ягын тутыру рәхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе белән алгы якның дәвамы булып тора, ө таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягында бары тик яшәүченең соңгы имзасыннан соң гына куела;
- имзалар жыйганда «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

13 нче статья. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткөрү

1. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданның фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткәрелә, аларда түбәндәге очрақларда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

- инициатив проектны тулаем авыл жирлеге мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;
- инициатив проектны халык мәнфәгатьләрен күздә тотып гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, аларның саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жибәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткөрү тәкъдим ителә торган инициатив проект;
- проект инициаторының тәкъдимнәре:
  - а) сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары турында;
  - б) тәкъдим ителә торган мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;
  - в) сораштыру үткөрү методикасы турында;
  - г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;
- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеме, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10нан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче кеше имза сала. Бу очрақта гаризада шулай ук гаризага (фамилиясенә, исеменә, атасының исеменә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.

4. Жирлек советы гариза кeргeн кeннeн 30 кeннeн дe соңга калмыйча аны карый нeм сораштыру билгелeү яки сораштыру бирүдeн баш тарту турында карар кабул итe.

5. Сораштыру үткeрү турындагы инициативаны eлeгe статьяда билгелeнгeн тeртипнe бозу, eгeр хокук бозулар инициативаны тeкъдим итүдe катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүe нeтижeлeрeн дeрeс итeп билгелeргe мeмкинлек бирмeсe, сораштыру бирүдeн баш тарту eчeн нигeз булып тора.

6. Инициатив проектларны тeкъдим итү мeсьeлeлeрe буенча граждaннарда сораштыру, «Россия Федерациясeндe жирле үзидарe оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрeндeгe 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 eлeшe нигeзeндe, жирлекнeң норматив хокукый актында билгелeнгeн тeртиптe үткeрeлe.

7. Сораштыруда жирлек халкы яисe аның инициатив проектны гамeлгe ашыру тeкъдим итeлe торган, 16 яшькe житкeн eлeшe катнашырга хокуклы.

8. Авыл жирлeгe башкарма комитeты сораштыру нeтижeлeрeн проект инициаторына 3 эш кeнeннeн дe соңга калмыйча житкeрe.

3 бүлек. Инициатив проектларны кертү нeм карау

14 нчe статья. Жирлек башкарма комитeтына инициативалы проектлар кертү

1. Инициатив проект керткeндe авыл жирлeгe башкарма комитeтына тeкъдим итeлe:

1) кeгазь чыганактагы нeм электрон формадагы проектның график нeм (яисe) таблица материаллары кушымта итeп бирeлe торган тасвирламасы;

2) eлeгe Нигeзлeмeнeң 4 статьясындагы 4, 5 eлeшлeрe нигeзeндe инициатив тeркeм тeзү беркeтмeсe яисe башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициативалы проектны караганда нeм гамeлгe ашырганда аның исемeннeн жирле башкарма комитeты белeн хeзмeттeшлeк итeргe вeкaлeттe затларны билгелeү турындагы карары;

3) граждaннар жыeны, жыeлышы яисe конференциясe беркeтмeсe, граждaннарда сорашып белeшү нeтижeлeрe нeм (яисe) жирлек халкының яисe аның бер eлeшeнeң инициатив проектына ярдeм күрсeтүeн раслый торган имза кeгазьлeрe.

2. Eлeгe статьяның 1 eлeшeндe күрсeтeлгeн документлар инициатив проектны караганда нeм гамeлгe ашырганда жирлек Башкарма комитeты белeн эш итeргe вeкaлeттe зат тарафыннан жирлек башкарма комитeтына турыдан-туры тапшырыла яисe, аны күчeрeп жибeргeндe нeм капитал салуда игълан итeлгeн кыйммeт белeн, почта аша жибeрeлe.

3. Проектны кертү датасы булып, eлeгe статьяның 1 eлeшeндe жирлек башкарма комитeты тарафыннан күрсeтeлгeн документларны алу кeнe тора.

4. Документлар инициатив проектны караганда нeм гамeлгe ашырганда жирлекнeң башкарма комитeты белeн турыдан-туры эш итeргe вeкaлeттe зат тарафыннан жирлекнeң башкарма комитeтына тапшырылган очракта, күрсeтeлгeн затка, жирлекнeң башкарма комитeты тарафыннан исемлек нeм аларны алу датасын

күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул ителгән көнне тапшырылырга тиеш.

15 нче статья. Инициатив проектларны карау буенча комиссия

1. Инициатив проектларны карау буенча комиссия (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссия 5 кешене тәшкил итә.

3. Комиссиянең шәхси составы авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әғзаларының гомуми саныннан яртысы җирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

4. Комиссия - комиссия рәисе, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әғзаларынан тора.

5. Комиссия рәисе:

- комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә белән җитәкчелек итә;
- комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын формалаштыра;
- комиссия әғзаларына йөкләмәләр бирә;
- комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- комиссия эшчәнлеген мәғлүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерләүне гамәлгә ашыра;
- комиссия әғзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткөрү датасын, урынын һәм комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе турында хәбәр итә;
- комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әғзасы:

- комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырышы аның әғзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлегенә тәэмин ителә. Проект инициативасын карау

планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап жиберүчеләргә аны үткөрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә баян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кушып бирелергә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, аны жирлек башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне жирлекнең башкарма комитеты башкара.

16 нчы статья. Жирлекнең башкарма комитеты инициатив проектын карау тәртибе

Инициатив проект жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә карала.

1. Инициатив проектны администрациягә кертү турында мәгълүмат «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. веб-адрес буенча:

<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, инициатив проект жирлек башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне дәвамында, әлеге тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проект инициаторлары турында мәгълүмат урнаштырырга тиеш. Бер үк вакытта гражданның, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп, авыл жирлегә башкарма комитетына үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында хәбәр ителәр.

2. Инициатив проект буенча искәrmәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көнен тәшkil итә. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жиберергә хокуклы. Искәrmәләр һәм тәкъдимнәр авыл жирлегә башкарма комитетына турыдан-туры мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырыла яки почта аша жиберелә.

3. Инициатив проект буенча искәrmәләренә һәм тәкъдимнәренә гомумиләштерүне комиссия башкара.

4. Инициатив проектны карау нәтижеләре буенча комиссия авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр җирлек башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, комиссия авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

5. Конкурс сайлап алу әлеге тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткөрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

6. Комиссия тәкъдимен исәпкә алып яки конкурс нәтижеләре буенча җирлек башкарма комитеты җитәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- авыл җирлеге бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә җирлек бюджеты проектны төзү һәм карау тәртибе (җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә әлеге инициатив проектны хупларга һәм аны эшне дәвам итәргә;
- Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

8. Авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

- инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, җирлек Уставы таләпләренә туры килмәве;
- җирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;
- инициатив түләүләр барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә җирлек бюджеты чаралары булмау;
- инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк хәл итү мөмкинлеге булу;
- конкурс сайлап алуын узмаган инициатив проектны тану.

9. Проектны карау нәтижеләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча җибәрелә.

10. Җирлекнең башкарма комитеты, ә әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дөүләт органының җирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, җирлек башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

17 нче статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.
2. Конкурс сайлап алу критерияләре булып тора:
  - инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблемаларны билгеләүдә халыкның катнашу дәрәжәсе;
  - инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек;
3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге тәртипкә кушымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.
4. Конкурста сайлап алу әлеге тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла. Комиссия инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне гамәлгә ашыра.
5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия узган яисә конкурс сайлавы узмаган инициатив проектларын игълан итү турында карарлар кабул итә.
6. Үткән конкурс сайлавы барлык критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект (ике, өч инициативалы проект һ.б.) игълан ителә.

18 нче статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында жирлек башкарма комитеты карары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында жирлек башкарма комитеты житәкчесе карар чыгара.
2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:
  - инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән чараның атамасы;
  - жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү һәм башкалар);
  - инициатив проектны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең атамасы;
  - заказ бирүче, төзүче атамасы;
  - объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) тормышка ашыру;
  - инициатив түләүләр күләме бүлеп, объектның фаразланган (чикле) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләме;
  - объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

19 нчы статья. «Интернет» мөгълүмат-коммуникация челтәрендә инициативалы проект турында мөгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

Инициатив проектны жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы»да веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә): <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында веб-адрес буенча: <http://aktanysh.tatarstan.ru> урнаштырылырга тиеш.

Авыл жирлеге Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турындагы хисабы «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында» веб адресы буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә урнаштырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы
 Актаныш муниципаль районы
 Күжәкә авыл җирлегенә
 инициатив проектларны тәкъдим итү,
 кертү, фикер алышу һәм карау
 тәртибенә карата кушымта

Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның
 әһәмияте, аларга тиешле баллар һәм үлчәү коэффициентлары

№ т/б	Конкурс сайлап алу критериясе исеме	Конкурс сайлап алу критериясенең әһәмияте	Баллар саны	Үлчәү коэффициенты
1.	Критерийлар төркеменең атамасы күрсәтелә			
1.1.	Критерийлар атамасы күрсәтелә	Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	Тиешле критерийга ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә	Берәмлек өлешләрендә үлчәү коэффициенты критерийның әһәмиятлелегенә бәйле рәвештә күрсәтелә, барлык авырлык коэффициентларының суммасы берәмлек тәшкил итәргә тиеш
		Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	90 балл	
		Критерийлар әһәмияте күрсәтелә	80 балл	